

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

10. maj 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 18. maj 2001 –
dagsordenspunkt rådsmøde (landbrugsministre) den 22.-23. maj 2001 –
vedlægges Fødevareministeriets notat om de punkter, der forventes op-
taget på dagsordenen for rådsmødet.

AKTUELT NOTAT
Rådsmøde (landbrug) den 22. – 23. maj 2001

1. Åben debat om de etiske aspekter ved dyrehold.
KOM dok. foreligger ikke.
Drøftelse.
Side 3

2. BSE
- Den seneste udvikling i situationen.
KOM dok. foreligger ikke.
Drøftelse.
Side 4

3. Mund- og klovesyge
- Status.
KOM dok. foreligger ikke.
Drøftelse.
Side 7

4. EU's hygiejneregler
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarerhygiejne
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum
- Forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF.
KOM (2000) 438 endelig.
Drøftelse.
Side 10

5. Forslag til Rådets forordning om den fælles markedsordning for sukker.
KOM (2000) 604 endelig.
Vedtagelse.
Side 22

6. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1254/1999 om den fælles markedsordning for oksekød.
KOM (2001) 87 endelig.
Vedtagelse.
Side 25
7. (Evt.) Forslag til Rådets forordning vedrørende den fælles markedsordning for får og geder.
KOM dok. foreligger ikke.
Præsentation.
Side 30
8. Beretning fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om en kvalitetsstrategi for olivenolie og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning nr. 136/66/EØF og forordning (EF) nr. 1638/98 for så vidt angår forlængelse af støtteordningen og kvalitetsstrategien for olivenolie.
KOM (2000) 855 endelig.
Drøftelse.
Side 31
9. Særlige støtteforanstaltninger for nødder.
KOM dok. foreligger ikke.
Drøftelse.
Side 35

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG) 22. – 23. MAJ 2001

1. Åben debat om de etiske aspekter ved dyrehold.

KOM dok. foreligger ikke.

Nyt notat.

Baggrund

På grund af de aktuelle problemer indenfor landbrugsproduktionen vedr. BSE, mund- og klovesyge, dyrevelfærd og miljø m.m. har det svenske formandskab besluttet at afholde en åben debat om de etiske aspekter ved dyrehold.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

EU's regulering af dyrevelfærd er generelt minimumsregulering. Fælles bestemmelser er hensigtsmæssige af hensyn til det indre marked og transporten mellem medlemslandene.

Formål og indhold

Formålet med debatten er at afsøge holdninger og muligheder for, at dyrehold i EU bliver etisk mere forsvarligt.

P.t. er der blandt andet fremsat forslag om ændring af Rådets direktiv 91/630/EØF om fastsættelse af mindstekrav til beskyttelse af svin.

På baggrund af Kommissionens beretning fra december 2000 om de alvorlige problemer, der er med overholdelsen af EU reglerne om transport af dyr har Kommissionen tilkendegivet, at den vil stille forslag om ændring af Rådets direktiv 91/628/EØF, som ændret ved direktiv 95/29/EØF, om beskyttelse af dyr under transport.

Udover spørgsmålet om dyrevelfærd forventes debatten at komme ind på følgende spørgsmål:

- Produktionsformer, herunder økologi og miljø
 - Hvad er konsekvenserne af den intensive produktionsform for dyrenes sundhed og fødevarer sikkerheden?
 - Hvordan forbedres dyrevelfærden?
 - Hvad er miljøkonsekvenserne af den intensive produktionsform - er mindre og mere ekstensive brug svaret?
- Erhvervsøkonomi og forbrugsmønstre

- Hvordan sikres landbrugets fortsatte indtjeningsmuligheder?
- Hvordan opnås et skift i forbrugsmønstre mod produkter af større kvalitet og etisk lødighed?
- Strukturudviklingen og behov og muligheder for omstilling
- Hvordan opnås den fornødne viden til at træffe helhedsorienterede løsninger?
- Hvilke fremtidige rammer og regler stiller udviklingen krav om?

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om den åbne debat.

Gældende dansk ret

Ingen.

Konsekvenser

Den åbne debat forventes ikke umiddelbart at få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. På sigt forventes ny lovgivning på området at højne niveauet for dyrevelfærden.

Høring

Der er ikke foretaget høring vedr. den åbne debat. Forslag til Dyrevelfærdsbestemmelser drøftes løbende i Den Nationale Komité.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2.

BSE

Den seneste udvikling i situationen.

KOM dok. foreligger ikke.

Revideret genoptryk af aktuelt notat af 17. april 2001. Ændringer er markeret i margin.

Baggrund

Rådet forventes at gøre status over de trufne BSE foranstaltninger, herunder evt. de nationale foranstaltninger.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Formål og indhold

Rådet forventes at foretage opfølgning af konklusionerne fra rådsmødet (landbrug) den 29. - 30. januar 2001 og tidligere rådsmøder, som indeholder retningslinier for den løbende opfølgning. Konklusionerne omfatter bl.a. fremadrettede beslutninger vedrørende nye tiltag til imødekommen af forbrugernes behov for sikkerhed ved oksekød og Kommissionens overvågning af landenes gennemførelse af BSE foranstaltninger.

De tidligere vedtagne BSE foranstaltninger er følgende:

BSE risikomateriale:

- Fjernelse af BSE risikomateriale, i kraft fra 1. oktober 2000. Danmark har iværksat dette 1. marts 2000.
- Listen over BSE risikomateriale udvides med tarmen hos alt kvæg, i kraft 1. januar 2001.
- Anvendelsen af rygmarsstøder forbydes, i kraft 1. januar 2001.
- Forbud mod maskinsepareret kød fra rygsøjle og hoved, i kraft 1. oktober 2000. Danmark har iværksat 1. marts 2000. Fra 1. april 2001 totalt forbud mod maskinseparering af kød fra kvæg.
- Listen over BSE risikomateriale udvides med rygsøjlen hos kvæg over 12 måneder. I kraft 1. april 2001.
- Import af oksekød fra tredjelande skal opfylde kravet om fjernelse af BSE risikomateriale, med mindre landet er BSE frit, i kraft 1. april 2001.

BSE overvågningsprogram:

- Iværksættelse af nationale BSE overvågningsprogrammer for grupper af risikodyr over 24 mdr., i kraft 1. januar 2001. Danmark har iværksat 1. oktober 2000.
- Ændring af overvågningsprogrammet til test af risikogruppe dyr over 30 måneder, omfattende alle nødslagtede og stikprøver af selvdøde, i kraft 1. januar 2001. Test af alle slagtedyrr over 30 måneder, i kraft 1. juli 2001.
- Test af alle selvdøde dyr i etårig periode, i kraft 1. juli 2001

Øvrige foranstaltninger af hensyn til forbrugerne i EU:

- Forbud i seks måneder mod anvendelse af kød- og benmel (undt. fiskemel) i foderet til fødevarerproducerede dyr, i kraft 1. januar 2001.
- BSE test af slagtekvæg over 30 måneder før markedsføring, i kraft 1. januar 2001

- Fjernelse af rygsøjlen er iværksat pr. 1. april 2001 og foretages hovedsagelig på slagterier, men kan også foretages på opskæringsvirksomheder og i visse detailforretninger.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om statusredegørelsen.

Gældende dansk ret

Følgende regler er udstedt i medfør af Fællesskabets seneste beslutninger om bekæmpelse og overvågning af BSE: Bekendtgørelse nr. 1382/2000 til 1390/2000. Disse bekendtgørelser er senere fulgt op af en række bekendtgørelser om bl.a. fjernelse af rygsøjlen og anvendelse af maskinudbenet kød.

Konsekvenser

Dersom Kommissionen modtager oplysninger fra medlemslandene, som giver grundlag for frygt for, at de trufne foranstaltninger ikke fungerer efter hensigten eller ikke er tilstrækkelige, forventes det, at Kommissionen vil lægge op til justeringer og stramninger af BSE foranstaltningerne.

Beskyttelsesniveauet

Statusopfølgningen berører ikke beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

§ 2 udvalget (landbrug) har indtil videre ikke haft bemærkninger til sagen. Udvalget er på ny blevet hørt den 7. marts 2001 og har i den forbindelse understreget, at erhvervet ønsker ligestilling i forhold til vilkårene i de øvrige medlemslande. Dette blev understreget igen ved en høring den 9. maj d.å., På dette møde foreslog Landbrugsrådet, idet der blandt andet henvistes til forlængelsen af forbudet mod anvendelse af kød- og benmel, at man i teknisk regi burde overveje reglerne vedrørende test af samtlige dyr over 30 måneder, idet man ved den løbende udfasning af de ældre dyr ville komme i en ny situation. Kødbranchens Fællesråd understregede, at man var stærkt imod en eventuel sænkning af testalderen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 1. december 2000, (orientering) den 26. januar 2001 samt (forhandlingsoplæg) den 23. februar 2001, jf. aktuelt notat af 30. november 2000, 18. januar 2001, 1. februar 2001 samt supplerende aktuelt notat af 19. februar 2001. Orienterende notat om udfaldet af mødet i Forvaltningskomitéen for Oksekød den 12. december 2000 er fremsendt den 15. december 2000.

Orienterende notat om udfaldet af mødet i Den Stående Veterinærkomité den 7. februar 2001 er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 14. februar 2001. Sagen har desuden været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 20. marts og den 20. april 2001, jf. aktuelt notat af henholdsvis 8. marts og 17. april 2001.

3. Mund- og klovesyge

Status.

KOM dok. foreligger ikke.

Revideret genoptryk af aktuelt notat af 17. april 2001. Ændringer er markeret i margin.

Baggrund og indhold

Udbrud i EU medlemslande og EU foranstaltninger

Det første tilfælde af mund- og klovesyge i Storbritannien blev konstateret den 20. februar 2001. Sygdommen har siden spredt sig, således at der pr. 6. maj 2001 er konstateret 1560 angrebne besætninger hos både kreaturer, svin og får i Storbritannien.

Efterfølgende er sygdommen siden den 13. marts konstateret i det øvrige EU med 2 tilfælde i Frankrig, 1 tilfælde i Irland og 25 tilfælde i Holland.

I Danmark har der været flere tilfælde af mistanke om sygdommen, som efter test på Statens Veterinære Institut for Virusforskning på Lindholm har været negative.

Sygdommen er overordentlig smitsom, men dyrene reagerer forskelligt. Svin angribes let og udskiller meget store mængder virus. Kvæg bliver angrebet med alvorlige konsekvenser for dyrenes tilstand og mælkeydelse. Hos får er sygdommen vanskelig at konstatere. Den i EU anvendte foranstaltning til udryddelse er nedslagning og destruktion af dyrene.

Ved ethvert bekræftet tilfælde af mund- og klovesyge i et medlemsland træffes der straks i Den Stående Veterinærkomite beslutning om foranstaltninger, der skal hindre spredning fra besætninger og området hvor sygdommen er konstateret. Foranstaltningerne omfatter forbud mod flytning af dyr fra de sygdomsramte områder til den øvrige del af det berørte land og de øvrige medlemslande. Desuden forbydes det fra de sygdomsramte områder at afsende fersk kød og kødprodukter, mælk og mælkeprodukter samt andre animalske pro-

dukter fra klovbærende dyr med mindre de er fremstillet før sygdomsudbruddet eller produkterne har gennemgået forarbejdning, der gør, at der ikke længere er nogen smitterisiko, hvilket vil skulle bekræftes ved de ledsagende veterinærcertifikater.

På møder i Den Stående Veterinærkomite i marts 2001 fik Holland efter anmodning tilladelse til at kunne foretage vaccination af dyr, der skal slås ned, men som på grund af begrænsningerne i destruktionskapaciteten ikke kan slås ned øjeblikkeligt. Dyrene vil skulle mærkes og slås ned inden for 2 måneder. Holland har gennemført vaccinationer efter de vedtagne retningslinier og slår dyrene ned efterfølgende.

I medlemslandene er der diskussion og et vist pres for at overveje indførelse af vaccination. Den Stående Veterinærkomite traf på mødet den 28. marts 2001 efter anmodning fra UK beslutning, som for Holland, at give tilladelse til muligheden for at anvende vaccination i bekæmpelsessituationer, hvis UK fandt behov herfor. Det vil dreje sig om Devon og Cumbria. UK har ikke gjort brug af muligheden for vaccination.

Skærpede forholdsregler i Danmark

De danske myndigheder har iværksat en række skærpede forholdsregler for at styrke beredskabet mod sygdommen bedst muligt.

Der er indført følgende restriktioner ved bekendtgørelser:

- forbud mod afholdelse af markeder, dyrskuer og auktioner samt enhver anden samling af dyr;
- transport af dyr fra flere besætninger sammen på nærmere betingelser;
- destruktion af fødevarer, der stammer fra klovbærende dyr, og som er brugt til forplejning på fly, tog og færger fra UK;
- beslaglægning af alt ikke-udbenet kød, indført fra UK til Danmark i tiden forud for udbruddet;
- forbud mod privates indførsel af kød og kødvarer, herunder jagtvildt samt mælk og mælkeprodukter;
- forbud mod indførsel af foder, der kan tænkes anvendt til klovbærende dyr er rettet mod landmænds egen import;
- forbud mod udførsel af levende klovbærende dyr. Dette forbud er senere lempet for smågrise på visse betingelser;
- pålæg om rengøring og desinfektion af vogne ved ankomst til Danmark, hvis de har transporteret dyr eller været på landbrug i lande med mund- og klovesyge;

Der er herudover i enighed med landbrugserhvervet udsendt en række forebyggende henstillinger omfattende:

- henstilling til landmændene om at begrænse personers besøg på bedriften samt føre logbog over nødvendige besøg;
- henstilling vedrørende flytning af dyr, herunder særlig transport af dyr til slagteri. Flytning af får og geder henstilles udsat indtil videre;
- henstilling om at etablere afhentningsforhold så tankvognschauffører m. v. ikke kommer i nærheden af besætningen;
- henstilling om gennemførelse af personlig hygiejne og tøjskifte ved besøg uden for bedriften.

I havne, lufthavne og ved grænseovergange er der i et samarbejde mellem Fødevareregionerne og politiet truffet foranstaltninger, der skal sikre, at der gennemføres kontrol med overholdelse af reglerne, der skal hindre indslæbning af sygdommen, hvilket især er rettet mod privates medtagelse af fødevarer og kravene til lastbiler om rengøring og desinfektion. Efter Danmarks indtrædelsen i Schengen vil kontrollen ved grænseovergangene foregå i grænse-baglandet som en del af arbejdet for de særlige grænseafdelinger.

Samarbejde mellem myndigheder og brancher

Beredskabsplanen til beskyttelse og bekæmpelsesforanstaltninger med hensyn til Mund- og Klovesyge er gennemgået og udbygget i et tæt samarbejde mellem Fødevareministeriets institutioner, Miljø- og Energiministeriet, politiet, Danmarks Meteorologiske Institut, og landbrugets organisationer, især Landbrugsrådet, Danske Slagterier (svin), Kødbranchens Fællesråd og Mejeriforeningen (kvæg), DAKOFO (korn og foderstoffer) og destruktionsvirksomhederne DAKA og Kambas samt Falck. Fødevaredirektoratet har den overordnede styring og Fødevareregionerne i landet står for gennemførelsen af planen.

Reaktioner fra tredjelande

En lang række tredjelande har midlertidigt lukket for import af kød, kødprodukter m.v. fra EU, herunder bl.a. Japan og USA, som er meget store aftagere af danske svinekød (for hhv. 5,5 og 1,2 mia. kr. i 2000). I slutningen af april har Japan og Rusland genåbnet for kødimport, mens USA stadig har lukket for kødimporten.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

Der forventes ingen konsekvenser af Rådets drøftelse af situationsrapporten.

Høring

§2-Udvalget gav på mødet den 11. april 2001 udtryk for støtte til, at man fra dansk side fastholder en ikke-vaccinationspolitik og lagde vægt på anvendelse af regionaliseringsprincippet. Udvalget er på ny blevet hørt den 9. maj d.å. På dette møde understregede Landbrugsrådet blandt andet vigtigheden af, at det igen blev tilladt at transportere alle kategorier af dyr, da situationen nu var tæt på normalisering.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 20. april 2001 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 24. – 25. april 2001, jf. aktuelt notat af 17. april 2001.

4. EU's hygiejneregler

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarerhygiejne
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum
- Forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF.

KOM (2000) 438 endelig.

Uændret genoptryk af aktuelt notat af 8. marts 2001.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2000) 438 endelig af 14. juli 2000 fremsendt

- forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarerhygiejne,
- forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer,
- forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum,

- forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum og
- forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF.

Forslagene er oversendt til Rådet den 14. juli 2000.

Forslaget om fødevarehygiejne er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 og artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer er fremsat med hjemmel i TEF artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum er fremsat med hjemmel i TEF artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37, 95 og 152 stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagene er udarbejdet som led i den handlingsplan, der fremgår af bilaget til Kommissionens Hvidbog om Fødevarerikkerhed (handling 8 og 28). Forslagene skal erstatte den eksisterende EU-lovgivning og er resultatet af en omarbejdning og sammenskrivning af EF-retsforskrifter for fødevarehygiejne, dyresundhed og kontrol. Omarbejdningen begrundes primært med behovet for at sikre et højt beskyttelsesniveau for alle discipliner.

Formål og indhold

Forslagene, der gennemgås nærmere nedenfor, har til formål at opfylde 3 målsætninger:

- Fødevarerisici skal håndteres fra "jord til bord".
- Virksomhedslederne bærer det fulde ansvar for, at de fødevarer, de producerer, er sikre. Gennemførelse af risikoanalyser og kontrolprincipper samt overholdelsen af hygiejnebestemmelser skal give den sikkerhed.
- Der skal sikres sporbarhed af alle fødevarer og fødevareingredienser.

Forslagene er et resultat af en omarbejdning og sammenskrivning af EF-retsforskrifter for:

- fødevarehygiejne som omhandlet i Rådets direktiv 93/43/EØF om levnedsmiddelhygiejne og i en række rådsdirektiver om folkesundhed og om produktion og afsætning af animalske produkter,
- dyresundhedsaspekter ved afsætning af animalske produkter som omhandlet i en række rådsdirektiver, der delvis overlapper direktiverne om fødevarehygiejne, og
- officiel kontrol af animalske produkter i ovennævnte produktspecifikke direktiver.

Disse direktiver (17 i alt) er blevet udarbejdet hen ad vejen siden 1964 i takt med det indre markeds behov under hensyntagen til et højt beskyttelsesniveau. Det store antal direktiver, sammenblandingen af forskellige discipliner (hygiejne, dyresundhed og officiel kontrol) og det forhold, at der i dag findes forskellige hygiejneordninger for animalske produkter og for andre fødevarer, har ført til en kompleks situation.

Kommissionen anfører, at situationen vil kunne forbedres, hvis retsforskrifterne blev omarbejdet, og hvis fødevarehygiejneaspekter blev adskilt fra spørgsmål vedrørende dyresundhed og officiel kontrol.

Forslaget om fødevarehygiejne (generelle hygiejneforordning)

Det gældende direktiv 93/43/EØF om levnedsmiddelhygiejne er baseret på en række principper:

- ønsket om at beskytte menneskers sundhed,
- anvendelse af risikoanalyse, risikovurdering og egenkontrol efter HACCP-principperne til identificering, kontrol og overvågning af de kritiske kontrolpunkter i fødevarevirksomheder,
- vedtagelse af mikrobiologiske kriterier og temperaturkontrolforanstaltninger i overensstemmelse med videnskabeligt anerkendte principper,
- udvikling af kodekser for god hygiejnepraksis,
- de nationale myndigheders overvågning af fødevarehygiejnen og

- virksomheders pligt til at sørge for, at der kun afsættes fødevarer, som ikke er sundhedsskadelige for mennesker.

Det kan til orientering oplyses, at HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points) er et internationalt anerkendt system til at håndtere risici i fødevarerproduktion. Systemet foreskriver en række logiske stadier, som fødevarerproducenterne skal følge igennem hele produktionsforløbet for ved hjælp af risikoanalyse at finde frem til de kritiske punkter, hvor styring er nødvendig af hensyn til fødevarerens sikkerhed.

Principperne i direktiv 93/43/EØF er stadig aktuelle og gældende for fødevarerproduktion. Principperne er derfor inddraget i forslaget til generelle hygiejnebestemmelser. Samtidig udvides bestemmelseens rækkevidde til også at gælde for animalske fødevarer. Forslaget om fødevarerhygiejne indeholder desuden en række centrale punkter, som skal føre til opfyldelse af forordningens overordnede målsætninger:

- Hygiejnebestemmelserne skal anvendes i alle led i fødevarerækeden, lige fra primærproduktionen til leveringen til den endelige forbruger. Dette indebærer, at også primærproducenterne pålægges krav om egenkontrol.
- HACCP-principperne skal anvendes i alle led i distributionskæden efter primærproduktionen og sikre identifikation og styring af risici i fødevarerproduktionen.
- Forslaget introducerer muligheden for at opstille fødevarerensikkerhedsmål, som fødevarerindustrien skal forpligtes til at opfylde. Det giver virksomheden en vis fleksibilitet til at fastlægge egne procedurer for at opnå dette mål.
- Der fastsættes bestemmelser, som skal føre til bedre sporbarhed af fødevarer og fødevarer ingredienser. Der introduceres krav om, at alle fødevarerproduktioner skal registreres hos myndigheden. Alle fødevarerproduktioner tildes et registreringsnummer, som skal følge varen til bestemmelsesstedet. Endvidere forpligtes virksomhedslederne til at have procedurer for tilbagetrækning af fødevarer fra markedet, hvis de udgør en fare for forbrugernes sundhed.
- Systemet med, at fødevarerbrancher kan udvikle retningslinier for god hygiejnepraksis (branchekoder), som det kendes fra det generelle hygiejnedirektiv, udvides til at gælde for alle sektorer og til også at omfatte retningslinier for anvendelsen af HACCP.
- Medlemsstaterne får mulighed for at anvende de generelle hygiejnebestemmelser fleksibelt for mindre virksomheder, der ligger i områder med særlige geografiske vanskeligheder og leverer til det lokale marked, og for virksomheder, som fremstiller traditionelle produkter. Medlemsstaterne skal som led i nærhedsprincippet sørge for en tilfredsstillende hygiejnestandard i disse virksomheder, således at fødevarerensikkerheden ikke bringes i fare.
- Importvarer skal opfylde EU's hygiejnenormer eller tilsvarende normer.

- Eksportvarer skal mindst opfylde de samme normer, som dem der gælder efter EU's lovgivning, medmindre importlandet selv har fastsat andet.
- Forslaget indeholder en række hjemler til, at Kommissionen kan fastsætte nærmere bestemmelser efter forskriftskomiteéprocedure, jævnfør artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF om komitéprocedurer. Kommissionen kan
 - give dispensation fra bilag I (vedrørende primærproduktionen) og II (vedrørende almindelige hygiejnebestemmelser for alle fødevarer virksomheder), hvis dispensationerne ikke er til hinder for at nå forordningens mål,
 - vedtage foranstaltninger for at lette gennemførelsen af kravet om anvendelse af HACCP-systemet, især på små virksomheder,
 - vedtage mikrobiologiske kriterier og temperaturkriterier for fødevarer og foretage ændringer heraf,
 - fastsætte mål og præstationsstandarder for at lette gennemførelsen af forordningen,
 - fastsætte gennemførelsesbestemmelser for sporing af fødevarer eller fødevarere ingredienser,
 - ophæve, tilpasse, supplere og ændre bilagene til forordningen, samt
 - vedtage ændringer af henvisninger til internationale standarder, der findes i forordningen, fx Codex Alimentarius.

Opmærksomheden henledes på, at de generelle hygiejnebestemmelser giver mulighed for at fastsætte mikrobiologiske kriterier for fødevarer. Kriterierne vil ifølge forslaget blive fastsat i forskriftskomiteéprocedure. Når bestemmelserne om fremstilling og salg i EU af fødevarer med patogener (fx Salmonella, Listeria, Campylobacter) er fastlagt, vil området være fuldt harmoniseret, hvilket ikke er tilfældet i dag.

Forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer

Siden 1964 er der vedtaget 14 direktiver om hygiejne inden for det animalske område. Disse særlige bestemmelser har medvirket til at opretholde et højt sundhedsbeskyttelsesniveau, sikre fri omsætning inden for EU og gennemføre ensartede procedurer for import af animalske produkter fra tredjelande. Imidlertid er det erkendt, at direktiverne er unødigt komplicerede og indeholder gentagelser af tilsvarende eller identiske krav og dermed overlapper hinanden, og i enkelte tilfælde endog er modstridende. Alle disse mangler har givet fortolknings- og gennemførelsesvanskeligheder.

I forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalsk produktion er der sket en omarbejdning af de forskellige direktiver, og det er forsøgt at undgå gentagelser og overlappning

ger. Reglerne skal gælde ved siden af bestemmelserne i den generelle forordning om fødevarerhygiejne.

Detailsalg

I detaileddet skal hygiejnen sikres ved hjælp af de generelle hygiejnebestemmelser, der er indeholdt i forslaget om fødevarerhygiejne. Fastlæggelse af definitionen på detailhandel har afgørende betydning for, om en virksomhed, der fremstiller animalske produkter, alene skal opfylde reglerne i det generelle hygiejneforslag, eller om den også skal opfylde kravene i forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer. Virksomheder, der kategoriseres som detailvirksomheder, skal alene opfylde kravene i det generelle hygiejneforslag. De særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer har også tidligere været anset for at være for detaljerede til at kunne blive gennemført i detaileddet.

Definitioner

Med forslaget udformes definitionerne på animalske produkter på en ensartet måde. Animalske produkter inddrages i uforarbejdede (rå) produkter, fx kød, rå mælk, æg fisk og bløddyr, og forarbejdede produkter, fx kødprodukter, ægprodukter og forarbejdet fisk. For sammensatte produkter, dvs. produkter, der udover animalske produkter også indeholder vegetabiliske produkter, betyder forslaget, at hygiejnen skal sikres ved, at produkterne alene skal fremstilles i overensstemmelse med de generelle bestemmelser i det generelle forslag om fødevarerhygiejne.

Autorisation af virksomheder

Systemet med, at virksomheder, der producerer og forarbejder animalske fødevarer, skal autoriseres af myndighederne, forinden de må afsætte deres produkter, videreføres. Dog er der undtagelse for mindre virksomheder, der kun distribuerer deres produkter på det lokale marked, idet der her kun er registreringskrav, svarende til det der gælder efter det generelle hygiejneforslag.

Sundhedsmærkning

Det foreslås indtil videre at opretholde kravet om, at animalske produkter forsynes med et sundhedsmærke. Sundhedsmærket er en officiel anerkendelse af, at produkterne er fremstillet og kontrolleret i overensstemmelse med de foreskrevne sundhedsbestemmelser.

Mikrobiologiske kriterier og oplagrings- og transporttemperaturer

Med forslaget videreføres de eksisterende mikrobiologiske kriterier og oplagrings- og transporttemperaturer. Det er dog samtidig blevet besluttet at forelægge kriterierne og

temperaturerne for de relevante videnskabelige komitéer til vurdering. Kriterierne og temperaturerne vil efter høring af den relevante videnskabelige komité kunne ændres efter forskriftskomiteprocedure.

Mindre virksomheder

Forslaget giver mulighed for, at medlemsstaterne kan tilpasse visse bestemmelser for at tilgodese virksomheder, der ligger i områder med særligt vanskelige geografiske forhold, eller som har forsyningsvanskeligheder eller leverer til det lokale marked, under forudsætning af, at det er hygiejnisk forsvarligt.

Import

Forslaget indeholder en ensartet procedure for import af animalske produkter til konsum fra tredjelande.

Kvalitet og mærkning

Forslaget viderefører visse bestemmelser vedrørende kvalitet og mærkning, der egentlig ikke anses for at have direkte hygiejnemæssig betydning. Kommissionen anfører, at det skal undersøges, hvordan bestemmelserne kan indarbejdes i andre EU-bestemmelser.

Komiteprocedurer

Forslaget indeholder en række hjemler til, at Kommissionen kan fastsætte nærmere bestemmelser efter forskriftskomiteprocedure i henhold til artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF om komiteprocedurer. Kommissionen kan i forskriftskomiteprocedure:

- ophæve, ændre, tilpasse eller supplere bestemmelserne i bilagene for at tage hensyn til udarbejdelsen af kodekser for god praksis, virksomhedsledernes gennemførelse af fødevarer sikkerhedsprogrammer, nye risikovurderinger og eventuel fastsættelse af fødevarer sikkerhedsmål og præstationsstandarder,
- vedtage gennemførelsesforanstaltninger med henblik på en ensartet gennemførelse af bilagene,
- godkende stoffer, undtagen drikkevand, der bruges på produkter for at mindske sundhedsfaren,
- fastsætte betingelser for transport af hele kroppe, halve kroppe og visse andre engrosudskæringer af kød, når disse transporteres ved højere temperaturer end dem, der er anført i forordningen,
- ændre og ajourføre medlemsstaternes operationelle programmer med hensyn til Salmonella, som svarer til de tiltag, der er godkendt for Sverige og Finland,
- fastsætte betingelser for anvendelsen af mobile slagteenheder til andre arter af opdrættet vildt end rensdyr,

- fastsætte kriterier for klassificering af visse områder for høstning af levende toskallede bløddyr,
- godkende behandling af levende toskallede bløddyr, der stammer fra visse områder, og som ikke er blevet rensat eller genudlagt,
- fastlægge registreringsdokument til identifikation af partier af levende toskallede bløddyr under transport fra produktionsområdet eller genudlægningsområdet,
- fastlægge mikrobiologiske kriterier eller retningslinier for levende toskallede bløddyr,
- fastsætte grænseværdier og analysemetoder for marine biotoksiner, hvis der er behov for det, samt metoder til undersøgelse for virus og virologiske normer,
- fastlægge kriterier for friskhed af fiskerivarer,
- give en medlemsstat tilladelse til at anvende anden metode end den i forordningen foreskrevne til at beregne, om kimtalsnormerne er overholdt, hvis produktionsniveauet varierer meget efter årstiden,
- fastlægge certifikat for import til EF af råvarer til fremstilling af gelatine til konsum,
- opstille og ajourføre lister over tredjelande, hvorfra import af animalske produkter er tilladt,
- vedtage særlige betingelser for import af produkter til specifikke formål.

Forslaget vedrørende bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum

Forslaget indeholder bestemmelser om kontrol af animalske produkter, der skal supplere de almindelige kontrolbestemmelser for alle fødevarer. De gældende detaljerede procedurer for kontrol før og efter slagtning er meget tekniske. Nogle af dem har fungeret i over 30 år uden større ændringer. Selv om de har vist sig effektive til bekæmpelse af visse sygdomme, finder der nu drøftelser sted for at revidere disse traditionelle kontrolprocedurer, så de bliver orienteret mod de risici, som er knyttet til moderne fødevarerproduktionsmetoder. Drøftelserne drejer sig især om ved hjælp af moderne kontrolmetoder at forebygge fødevarerbårne infektioner som dem, der forårsages af *Salmonella* sp., *E. coli*, *Listeria*, *Campylobacter* mv. og om at udvikle et risikobaseret system til at kontrollere andre risici.

Indtil resultatet af den videnskabelige vurdering foreligger, foreslår Kommissionen, at de gældende bestemmelser fortsat opretholdes i en særskilt forordning.

I henhold til forslagens artikel 4 skal Kommissionen efter forskriftskomiteproceduren i artikel 5 i afgørelse nr. 1999/468/EF om komitéprocedurer ændre eller supplere bilagene til forordningen for at tage hensyn til den videnskabelige og tekniske udvikling, navnlig hvad angår de for kød gældende procedurer for undersøgelse før og efter slagtning.

Kommissionen kan desuden vedtage gennemførelsesbestemmelser, der er nødvendige for at sikre en ensartet anvendelse af reglerne.

Forslaget vedr. dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum

Dyresundhedsbestemmelserne skal forebygge spredning af dyresygdomme som fx svinepest og mund- og klovsyge via animalske produkter. Bestemmelserne er p.t. indeholdt i 7 af hygiejnedirektiverne inden for det animalske område. Dyresundhedsbestemmelserne er ligesom hygiejnebestemmelserne omarbejdet, og samtidig er de adskilt fra hygiejnebestemmelserne i dette særskilte forslag.

Forslaget belyser de risici, som animalske produkter kan frembyde for dyr, og beskriver, hvordan disse risici kan elimineres. Der foreslås samme principper for offentlig kontrol, EU-kontrol og import fra tredjelande, som er foreslået på hygiejneområdet.

Forslaget om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF

Med forslaget ophæves de gældende 17 hygiejnedirektiver. Endvidere foretages der konsekvensrettelser i direktiv 89/662/EØF om veterinærkontrol i samhandelen i Fællesskabet og direktiv 91/67/EØF om dyresundhedsmæssige betingelser for afsætning af akvakulturdyr og -produkter.

Indtil der er fastsat temperaturkrav for oplagring og transport af animalske produkter og mikrobiologiske kriterier for sådanne produkter efter forskriftkomitéprocedure i henhold til det generelle hygiejneforordning, finder de eksisterende krav fortsat anvendelse. Ligeledes vil de gennemførelsesbestemmelser, der er vedtaget på grundlag af de eksisterende hygiejnedirektiver fortsat finde anvendelse, indtil der er vedtaget bestemmelser med samme virkning på grundlag af de nye forslag.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven).

Bek. nr. 626 af juli 1992 om ægprodukter.

Bek. nr. 202 af 15. april 1993 om sundhedsmæssige betingelser for fiskeri, behandling, tilvirkning og omsætning af levende, to-skallede bløddyr.

Bek. nr. 418 af 23 juni 1993 om produktion og transport af mælk.

Bek. nr. 902 af 29. november 1993 om mælkeprodukter.
Bek. nr. 1001 af 14. december 1993 om kød af vildt, opdrættet vildt og kaniner.
Bek. nr. 464 af 27. maj 1994 om kontrol med levnedsmidler m.m. bestemt til transport.
Bek. nr. 878 af 20 oktober 1994 om fersk fjerkrækød.
Bek. nr. 351 af 2 maj 1996 om fersk kød m.v.
Bek. nr. 1000 af 17 november 1996 om levnedsmiddelhygiejne og egenkontrol m. v.
Bek. nr. 1022 af 3. december 1996 om virksomheder, der indvejer, tilvirker eller engrosopbevarer mælk, mælkeprodukter m.v. eller som tilvirker eller engrosopbevarer margarine m.v.
Bek. nr. 1072 af 10. december 1996 om oplagring m.v. i forbindelse med visse godkendelser meddelt under henvisning til levnedsmiddelovens § 34.
Bek. nr. 155 af 19. februar 1997 om helbreds kontrol m.v. på visse levnedsmiddelvirksomheder.
Bek. nr. 806 af 22. oktober 1997 om omsætning, tilvirkning m. v. af fisk og fiskevarer i land.
Bek. nr. 155 af 27 februar 1998 om behandling og opbevaring m. v. af fisk og fiskevarer om bord i fartøjer.
Bek. nr. 147 af 2. marts 1998 om indretning og drift af virksomheder med opdræt af høniker til konsumægproduktion.
Bek. nr. 244 af 22. april 1999 om fjerkrækontrol.
Bek. nr. 595 af 16. juli 2000 om hønseæg til konsum.
Bek. nr. 881 af 6. december 1999 om hakket kød og tilberedt kød.
Bek. nr. 980 af 13. december 1999 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer.
Bek. nr. 991 af 14. december 1999 om autorisation m.v. ved behandling og salg af fødevarer m.v. samt kontrolmærkning af animalske fødevarer.
Bek. nr. 992 af 14. december 1999 om egenkontrol i fødevarevirksomheder m.v.
Bek. nr. 1006 af 15. december 1999 om uddannelse i fødevarehygiejne.
Bek. nr. 1033 af 16. december 1999 om opdræt af fisk og hygiejneforhold ved strygning af rogn til konsum.
Bek. nr. 656 af 3. juli 2000 om kødprodukter m.v.

Konsekvenser

Vedtages forslagene som forordninger, vil det medføre, at en række danske bekendtgørelser skal ophæves eller ændres. En vedtagelse af forslagene vil ikke kræve lovændring.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke have statsfinansielle konsekvenser, da der i langt overvejende grad er tale om en sammenskrivning og forenkling af eksisterende forskrifter. Indførelse af egenkontrollsystemer i primærproduktionen kan medføre mindre samfunds-

økonomiske konsekvenser, idet landmanden som noget nyt løbende skal kontrollere kritiske punkter i sin egen produktion. Det er endnu uvist om indførelse af egenkontrol i primærproduktionen vil kræve øget offentlig ressourceanvendelse.

Forslaget er i væsentlig grad en sammenskrivning og omarbejdning af eksisterende bestemmelser. Forslaget vil derfor ikke i sig selv ændre beskyttelsesniveauet. Det forventes, at Kommissionen i forskriftskomiteéprocedure vil fremlægge forslag til ændring af flere detaljerede bestemmelser i forslagets bilag. De enkelte forslag til ændringer vil kunne påvirke beskyttelsesniveauet. En vurdering af konsekvenserne af disse ændringer må afvente Kommissionens fremlæggelse af forslag.

Hvad angår forslaget om, at medlemsstaterne kan anvende de generelle hygiejnebestemmelser fleksibelt for mindre traditionelle virksomheders lokale afsætning i områder med særlige geografiske vanskeligheder må en vurdering konsekvenserne for beskyttelsesniveauet afvente en præcisering af kriterierne for den foreslåede fleksible anvendelse af hygiejnebestemmelserne.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i en bred kreds af organisationer og myndigheder med høringsfrist den 6. september 2000.

Forslaget har endvidere været sendt i høring i det Rådgivende Fødevareudvalg og §2-udvalget (landbrug) med høringsfrist den 29. august 2000.

Der er fra det Rådgivende Fødevareudvalg indkommet følgende høringssvar:

Økonomaforeningen kan tilslutte sig en sammenskrivning af reglerne. Økonomaforeningen håber, at de danske regler om autorisation, godkendelse og registrering af fødevarevirksomheder ikke svækkes ved sammenskrivningen. Økonomaforeningen anbefaler, at der i størst muligt omfang anvendes direktiver i modsætning til forordning. Økonomaforeningen kan tilslutte sig, at der indføres samme hygiejnekrav til fødevarer, som fremstilles med henblik på udførsel til tredjelande, som er gældende for fremstilling af fødevarer til EU. Økonomaforeningen støtter, at alle virksomheder tildeles et autorisationsnummer, der gør det muligt at spore fødevarer tilbage til producenten. Økonomaforeningen finder, at hygiejnebestemmelserne bør gælde for alle virksomheder og gør især opmærksom på, at små offentlige institutioner også bliver omfattet af bestemmelserne.

Specialarbejderforbundet i Danmark, SID og Nærings- og Nydelsesmiddelforbundet, NNF understreger, at fastsættelse af regler for hygiejne i fødevarevirksomheder kan have væ-

sentlig indflydelse på arbejdsmiljøet for fødevarearbejdere. Arbejdstagere og repræsentanter for arbejdstagere på nationalt som på europæisk niveau bør derfor inddrages i udviklingen af de endelige regler. SID og NNF ser positivt på den større anvendelse af HACCP (hazard analysis of critical control points), som forslaget lægger op til. Det er dog en forudsætning, at der ved anvendelsen lægges vægt på uddannelse af alle i produktionsprocessen. SID og NNF kan støtte, at produktion til udførsel til tredjelande underlægges samme hygiejnekrav som produktion til salg i EU. SID og NNF kan støtte, at alle virksomheder tildes et autorisationsnummer. SID og NNF finder, at hygiejnebestemmelserne bør gælde for alle virksomheder og anser specielt, at lempeligere krav til virksomheder, der alene afsætter til det lokale marked vil føre til lavere fødevarer sikkerhed og desuden virke konkurrenceforvridende. SID og NNF finder, at der bør foretages en samlet gennemgang af sammenhængen mellem hygiejne og arbejdsmiljø i fødevarer virksomheder. SID og NNF finder desuden, at alle forslag på hygiejneområdet bør ledsages af en offentlig tilgængelig vurdering af de arbejdsmiljømæssige konsekvenser.

Mejeriforeningen finder, at direktiver i modsætning til forordning vil være mere gennemskuelige for virksomhederne. Mejeriforeningen finder principielt ikke, at EU skal stille krav til produkter, der eksporteres til 3. lande. Det bør være importlandes lovgivning, som skal følges. Mejeriforeningen støtter imidlertid, at der for hygiejne og sundhed opstilles grundregler. Mejeriforeningen gør opmærksom på, at indførelse af sundhedsmærke vil indebære en ikke ubetydelig omkostning for erhvervet. Mejeriforeningen finder, at oplægget til fleksibilitet med traditionelle produktionsmetoder er svagt formuleret, og Mejeriforeningen opfordrer til at begrebet "traditionel" defineres nærmere. Til forslaget om særlige vilkår for små virksomheder finder Mejeriforeningen, at det må være en absolut forudsætning, at der opnås en fødevarer sikkerhed svarende til den, der opnås ved at følge forordningens øvrige bestemmelser. Mejeriforeningen finder, at eventuelle lempelser begrænses til, at så forbrugere som muligt vil blive berørt, såfremt skaden alligevel skulle ske. Detailsalg bør således alene ske fra egen forretning i direkte tilknytning til virksomheden til et velafgrænset lille geografisk område. Produktionen bør være størrelsesmæssigt begrænset. Hvad angår HACCP, finder Mejeriforeningen, at det er en forudsætning for et effektivt system, at den offentlige kontrol er fortrolig med HACCP-grundtanken, og at den offentlige kontrol i højere grad end i dag er en auditering af virksomhedens egenkontrol.

Danske Slagterier ser frem til en mere effektiv og målrettet lovgivning. Danske Slagterier finder, at forslagene kunne være mere ambitiøse. Danske Slagterier ser et stort behov for en modernisering af regelsættet med inddragelse af HACCP-princippet og internationalt anerkendte risikoanalyser. Danske Slagterier støtter, at mål for fødevarer sikkerhed afløser

detaljerede bestemmelser. Danske Slagterier finder, at forslaget om lempelse i kravene til visse mindre virksomheder kan være konkurrenceforvridende. Danske Slagterier finder det væsentligt, at alle fødevarer inden for samme fødevarergruppe lever op til samme hygiejnestandard uanset typen af virksomhed. Danske Slagterier finder, at bestemmelserne om kvalitet og mærkning bør overføres til andre direktivet. Danske Slagterier finder, at regelsættet bør vedtages som forordninger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om forslaget den 11. september 2000.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 14. juli 2000, den 17. november 2000 og den 16. marts 2001 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (landbrug) den 17.-18. juli 2000, den 20.-21. november 2000 og den 19. – 20. marts 2001, jf. aktuelt notat af 6. juli 2000, 6. november 2000 og 8. marts 2001.

Sagen har desuden været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 22. september 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (indre marked) den 28. september 2000, jf. aktuelt notat af 11. september 2000.

5. Forslag til Rådets forordning om den fælles markedsordning for sukker. KOM (2000) 604 endelig.

Uændret genoptryk af aktuelt notat af 17. april 2001.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2000) 604 af 6. oktober 2000 fremsendt forslag om til Rådets forordning om den fælles markedsordning for sukker. Forslaget er oversendt til Rådet den 17. oktober 2000.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet ordningen er et led i gennemførelsen af EU's fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Kvotordningen under markedsordningen for sukker udløber med udgangen af produktionsåret 2000/01, dvs. den 30. juni 2001. Kommissionen har derfor fremlagt forslag om den sukkerordning, der skal gælde fra 1. juli 2001.

Kommissionen har overvejet tre alternative muligheder for den fremtidige ordning:

- en prisnedsættelse kombineret med compensation til producenterne for indkomsttabet svarende til Dagsorden 2000 modellen;
- en gradvis nedsættelse af priserne over en årrække;
- videreførelse af det nuværende prisniveau og mindre tilpasninger af kvoterne.

Kommissionen afviser de to førstnævnte muligheder med den begrundelse, at det ikke vil være muligt at finansiere compensationer for de betydelige prisnedsættelser på mere end 25 pct., der skal gennemføres for at opnå den fornødne produktionsbegrænsende virkning. Kommissionen forudser behov for compensation for indkomsttab såvel til producenterne i EU som til ACP landene. En 25 pct. prisnedsættelse skønnes at medføre behov for compensation i størrelsesordenen 1.125 mio. EUR. Budgetudgifter i denne størrelsesorden forudsætter imidlertid genåbning af drøftelser om den finansielle ramme, som blev aftalt i Berlin for årene 2000 til 2006, og det anser kommissionen for dels at være urealistisk, dels uønskeligt.

Kommissionens konklusion er derfor, at en videreførelse af den nuværende ordning med visse tilpasninger i to år, dvs. indtil 2003, er den bedste løsning.

Kommissionens forslag har følgende hovedindhold:

- Priserne forbliver uændret de næste to år, dvs. 2001/02 og 2002/03.
- Kvoterne nedsættes med i alt 115.000 tons svarende til 50 pct. af det strukturelle overskud i lyset af produktion, forbrug, import og WTO-eksportbegrænsninger.
- Muligheden for årlige kvotetilpasninger med henblik på respekt af WTO lofter bevarer.
- Ordningen med udligning af lageromkostninger, hvorefter sukkerproducenterne modtager et fast månedligt beløb til refusion af lagerudgifter finansieret ved en afgift, som pålægges producenterne i forhold til deres sukkerproduktion, ophæves.
- Kravet om opretholdelse af mindstelagre ophæves.
- Produktionsstøtten til sukker til den kemiske industri skal dækkes fuldt ud af produktionsafgifter (mod hidtil kun mængder ud over 60.000 tons pr. år).

- Medlemsstaterne skal stille miljøkrav i forbindelse med dyrkning af sukkerroer.

Med denne løsning lægger Kommissionen op til en fornyet vurdering af sukkerordningen i 2002 i sammenhæng med de planlagte vurderinger af ordningerne for andre markafgrøder (korn, oliefrø) i overensstemmelse med Det Europæiske Råds beslutning i Berlin i marts 1999. Analysen vil ifølge Kommissionen blive gennemført under hensyn til udviklingen i WTO-forhandlingerne, budgetsituationen og gennemførte undersøgelser af konkurrenceforholdene i sukkersektoren m.v.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog d. 13. marts 2001 en udtalelse, hvorved forslaget til rådsforordning om den fælles markedsordning for sukker blev godkendt med en række nærmere angivne ændringsforslag. Følgende ændringsforslag kan særligt fremhæves:

- At den eksisterende ordning skal forlænges stort set uændret frem til år 2005/06.
- At lagerudligningsystemet opretholdes
- At mindstelagerordningen bevares
- Kvoterne nedsættes ikke
- Godtgørelser svarende til eksport af importerede suktermængder i overensstemmelse med ordningerne vedrørende præferenceindførsel opføres ikke på EUGFL's budget, men på budgettet for udviklingsstøtte
- At der ikke indføres miljøbestemmelser i ordningen
- At Kommissionen senest ved udgangen af 2002 forelægger række forskellige rapporter, der bl.a. beskriver følgerne af en evt. reform for sukkerproducenter, forarbejdningsvirksomheder og forbrugere, koncentrationen og den interne konkurrence på sukkermarkedet i medlemsstaterne, følgerne af en fremtidig reform af sukkersektoren for AVS-landenes økonomi og hvilke finansielle virkninger AVS-sukkers præferenceadgang til det indre marked har for AVS-landene
- At forlænge den eksisterende nationale støtte i mindst fem år i Spanien, Italien og Portugal
- At bemyndige Italien til på nærmere fastsatte betingelser at yde en tilpasningsstøtte til sukkerroeproducenterne og eventuelt sukkerproducenterne

Gældende dansk ret

Ingen.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget ventes ifølge Kommissionen at medføre en nedgang i udgifterne under Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (FEOGA) omkring 400 mio. EUR samt en nedgang i de egne indtægter omkring 150 mio. EUR i 2002 og 2003.

Høring

I §2-udvalget (landbrug) har Landbrugsraadet givet udtryk for, at man ikke kan støtte en forlængelse af markedsordningen med kun to år. Raadet anbefaler i stedet en femårig forlængelse for at sikre stabiliteten i sektoren. Landbrugsraadet anfører, at markedsordningen for sukker siden 1968 har sikret stabile produktionsvilkår og priser for dyrkere, producenter og forbrugere. Raadet henviser til, at ordningen er selvfinansierende via opkrævning af produktionsafgifter og således er uden udgift for EU's landbrugsbudget. Endvidere anføres, at ordningen er gearret til kravene i WTO-aftalen og til udvidelsen af EU samt at ACP-landenes eksport af sukker til EU er sikret en pris på niveau med EU's interne pris. Mere specifikt stiller Landbrugsraadet sig afvisende overfor forslaget om en reduktion af kvoterne samt ophævelsen af lagergodtgørelsen. Raadet kan dog acceptere en afskaffelse af lagergodtgørelsen for C-sukker. Landbrugsraadet kan støtte forslaget om en ophævelse af kravet om minimumslagre på tre pct. af A-kvoten. Raadet kan endvidere støtte forslaget om fuld finansiering af produktionsrestitutioner til den kemiske industri via produktionsafgifter. Landbrugsraadet gør opmærksom på, at de fremsatte bemærkninger ligeledes dækker holdningen i foreningen af Danske Sukkerroedyrkere.

Fødevareindustrien har opfordret til, at der fra dansk side arbejdes for en snarlig og vidtgående reform af den fælles landbrugspolitik med henblik på at komme videre i WTO-regi med liberalisering af verdenshandelen samt for at fremskynde udvidelsen af EU mest muligt. Fødevareindustrien anfører, at det klare mål er at sikre råvarer på reelle markedsvilkår også på sukkerområdet. Det er dog afgørende for Industrien, at produktionen finder sted på betryggende vilkår med hensyn til miljø og fødevarerikkerhed. En reform af sukkerordningen bør ifølge Industrien følge de samme principper som gælder for de øvrige markedsordninger inden for den fælles landbrugspolitik.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat den 28. november 2000.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 15. december 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 19. – 20. december 2000, jf. aktuelt notat af 30. november 2000. Sagen har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 20. april 2001 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 24. – 25. april 2001, jf. aktuelt notat af 17. april 2001.

6. **Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1254/1999 om den fælles markedsordning for oksekød KOM (2001) 87 endelig.**

Revideret genoptryk af aktuelt notat af 17. april 2001 (jf. pkt. 6. A.). Ændringerne er markeret i margin.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2001) 87 af 13. februar 2001 fremsendt forslag om forslag til Rådets forordning til ændring af forordning (EF) nr. 1254/1999 om den fælles markedsordning for oksekød og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1251/1999 om indførelse af en støtteordning for producenter af visse markafgrøder. Det samlede forslag er oversendt til Rådet den 16. februar 2001.

Det samlede forslag er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Det er efterfølgende besluttet at adskille forslaget om ændring af forordning 1251/1999 fra "oksekødspakken".

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslagene fremsættes som led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor Kommissionen ikke har redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Formål og indhold

Det europæiske marked for oksekød er voldsomt berørt af forbrugernes svigtende tillid til oksekød på grund af mange tilfælde af BSE (Bovin spongiform encephalopati). På det seneste har forekomsten af mund- og klovsyge, især i UK forværret situationen, navnlig for eksporten. Det har medført nedgang i forbruget og i eksporten, da stort set alle tredjelandsmarkeder har lukket for indførsel fra EU. Siden midten af oktober 2000 har der været prisfald på ca. 21 % for ungtyrækød og 22 % for kokød gennemsnitligt i EU frem til uge 15 i 2001. Faldet i forbruget er på EU-plan af Kommissionen anslået til 27 %. Det dækker over store variationer, idet forbruget er faldet 50 % i Tyskland og over 40 % i Spanien og Italien. Der er dog ved at være tegn på en vis forbedring. Forbruget er næsten uændret i Danmark og Holland, og der har endda været en svag stigning i Sverige, Finland og Storbritannien.

I Danmark er prisen på ungtyrkød faldet ca. 19 % og prisen på kokød ca. 11 % fra krisens start og frem til uge 15 i 2001. Som nævnt er det hjemlige forbrug stort set ikke påvirket, men den traditionelle danske eksport af ungtyrkødbagfjerdinger til Italien og Spanien er blevet påvirket af forbrugsnedgangen i disse 2 lande.

Kommissionen frygter, at en forbrugsnedgang på 10 % vil medføre lagre på 1,7 millioner tons i 2003 og ved en forbrugsnedgang på 12 % kan interventionslagrene blive helt op til 3 millioner tons. Den samlede lagerkapacitet under interventionsordningen skønnes at være på ca. 1 million tons.

Rådsmødet (landbrug) den 29. januar 2001 konkluderede, at Kommissionen inden næste samling i Rådet skulle forelægge en pakke af foranstaltninger, der tager sigte på at løse balanceproblemerne på EU-markedet for oksekød på såvel kort og langt sigt. Kommissionen fremlagde pakken af foranstaltninger på rådsmødet (landbrug) den 26. februar 2001.

Kommissionen foreslår følgende foranstaltninger:

1. En nedsættelse af antallet af særlige præmier (handyrpræmier) for at nedsætte incitamentet til at producere. Loftet på 90 dyr per bedrift og aldersklasser for at få præmie gøres obligatorisk for alle. Der foreslås indført individuelle lofter på baggrund af foregående års produktion for at gøre forvaltningen af kvoter mere præcis.
2. For at begrænse produktionen sættes der krav om mindst 20 % og højst 40 % kvier i besætningen for at kunne modtage ammekopræmie. Samtidig afskaffes muligheden for i årene 2002 til 2004 at genuddele præmierettigheder fra den nationale reserve.
3. Kravet til belægningsgrad ved ansøgning om handyrpræmie og ammekopræmie skærpes fra 2 storkreaturer per ha til 1.8 storkreatur per ha for at tilskynde til ekstensivering af produktionen.
4. Interventionsloftet på 350.000 tons fastsat i Rådsforordning nr. 1254/2000 ophæves for 2001 og 2002 for at undgå, at der sker intervention uden mængdemæssig begrænsning, når interventionsprisen falder til under 60 % af interventionsprisen i et medlemsland. Der er nemlig stor risiko for, at opkøb til intervention risikerer at overskride loftet på 350.000 tons.

Detaljeret gennemgang af forslaget:

Ad 1-3 Ændring af præmieordningerne:

- a) Handyrpræmien: Der indføres fra 1.1 2002 et individuelt loft per producent for handyrpræmier. Loftet fastsættes af medlemslandene ud fra hvor mange dyr den pågældende producent har opnået præmie til i de foregående år. Præmien ydes i

form af en årlig præmie pr. kalenderår og pr. bedrift for højst 90 dyr i hver af de aldersgrupper, der gælder for tyre og stude for at opnå præmie. Der etableres en national reserve på mindst 1 % og højst 3 % af de præmieberettigede dyr. Producenter, der overfører deres præmierettigheder skal "tolde" op til 15 % til den nationale reserve efter samme regler, der nu gælder for overførsel af ammekorettigheder. Samtidig fastsættes ved forvaltningskomitéprocedure inden den 1.1. 2002 nye nationale lofter, der næsten svarer til den faktiske udnyttelse af præmierne. Lofterne begrænses til antallet af udbetalte præmier til det højeste af årene 1997-2000, hvortil lægges 3%. Hvis der imidlertid bliver behov derfor, reduceres disse tal proportionelt, så summen af de nationale lofter ikke overstiger henholdsvis 8.453.814 præmier for tyre og stude, når de er 9 måneder og 2.402.647 præmier til stude, når de har nået en alder på 21 måneder. For Danmarks vedkommende nedsættes loftet fra til 277.110 stk. til ca. 200.000 stk. Frankrig og Irland bliver næppe ramt, mens der kan forventes store nedsættelser for andre lande. Genindførelse af 90-dyrs loftet for alle producenter kan få alvorlige økonomiske konsekvenser for producenter, der har indrettet produktionen efter, at der ikke er noget 90-dyrs loft.

- b) Ammekopræmier: Der indføres et krav om, at der skal være mindst 20 % og højst 40 % kvier i en ammekobesætning, for at opnå præmie. Formålet er at begrænse fødslen af nye kalve ved at øge andelen af kvier i besætningerne på bekostning af køer. Samtidig kan der ikke i 2002-2004 uddeles rettigheder fra den nationale reserve.
- c) Skærpelse af belægningsgraden: For at kunne opnå handyrpræmier og ammekopræmier skal producenten råde over et foderareal på 2 storkreaturer per ha per år. Det skærpes nu til 1,8 storkreaturer per ha per år. En sådan stramning vil især have konsekvenser for lande med intensiv drift.

Ad 4. Intervention:

Ifølge de nugældende regler, kan der åbnes for intervention af ungtyre og stude, hvis markedsprisen i 2 på hinanden følgende uger er under 84 % af interventionsprisen, og hvis prisen i et medlemsland i samme periode er under 80 % af interventionsprisen. Dog kan mængden maksimalt andrage 350.000 tons om året. Endvidere kan Kommissionen skønne, om bud skal imødekommes eller ej. Bud, der accepteres, kan desuden begrænses mængdemæssigt. Denne form for intervention anvendes af en lang række lande, heriblandt Danmark.

Hvis markedsprisen på ungtyre i EU i 2 på hinanden følgende uger falder til under 78 % af interventionsprisen i EU og den i samme periode falder til under 60 % af interventionsprisen i medlemsstaten, gælder loftet på 350.000 tons ikke. Desuden skal alle bud på et ac-

ceptabelt niveau i denne situation efterkommes. Denne "sikkerhedsnetintervention" anvendes p.t. i Tyskland og Holland.

Kommissionen foreslår nu, at det ovennævnte loft på 350.000 tons afskaffes for at kunne intervenere mere inden prisen er faldet til "sikkerhedsnetinterventionsniveauet". Begrundelsen skulle være at licitationsopkøb kan forhindre, at prisen falder så meget, at sikkerhedsnetintervention udløses. Forudsætningen er således, at almindelig intervention kan stoppe prisfaldene.

Udtalelse

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet en udtalelse om forslagene.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 1140 af 20. december 1999 om præmier til husdyr.

Konsekvenser

Ændring af præmieordningerne kræver bekendtgørelsesændring.

Ændringer af præmieordningen vil få administrative konsekvenser i Direktoratet for FødevareErhverv, idet ændringerne vil kræve øget personale, EDB-udvikling m.v. Udgiften andrager skønsvist ca. 2,4 mio. kr. til EDB-udvikling og ca. 1,6 mio. kr. i driftsudgifter årligt. Der forventes et erhvervsøkonomisk tab for producenterne på ca. 50 mio. kr. pr. år p.g.a. nedgang i udbetalte præmier. Fjernelse af loftet for intervention ventes derimod at have en positiv effekt på markedsprisen for oksekød og dermed på producenternes indtjening. Der kan dog ikke umiddelbart siges noget om, hvor stor en effekt, der kan blive tale om, da der hersker stor usikkerhed om det forventede omfang af opkøb i Danmark.

Ifølge Kommissionens oplysninger holdes udgifterne indenfor budgettet for 2001.

Beskyttelsesniveauet

Beskyttelsesniveauet bliver ikke påvirket ved de foreslåede oksekødsforanstaltninger.

Høring

§ 2 udvalget (landbrug) blev hørt den 20. februar og den 7. marts. Landsbrugsrådet ønskede en mere balanceret løsning og fandt, at der med disse forslag højst kunne opnås løsninger på kort sigt, men næppe på lang sigt. På kort sigt ville det være nødvendigt med en reduktion i produktionen. Kommissionens forslag, som gik i retning af ekstensivering var et problem for bl.a. Danmark, som har en ret intensiv produktion. Der var behov for, at disse forslag burde drejes i en mere markedsorienteret retning. Derimod advarede kraft-

tigt mod en genindførelse af 90 dyrs loftet og systemet med individuelle præmierettigheder måtte også afvises bl.a. pga. øget bureaukrati. Med hensyn til en sænkning af handyrpræmierne fandt Landbrugsrådet, at dette ligeledes burde afvises, men det blev dog anset for knap så slemt som en genindførelse af 90 dyrs loftet og et system med individuelle præmierettigheder. For så vidt angår en sænkning af belægningsgraden fra 2 storkreaturer pr. ha til 1,8 storkreaturer pr. ha og medregningen af kvier i ammekobesætningen, fandt organisationen, at disse forslag ville ramme mælkeproduktionen særlig hårdt, og hvis forslaget om belægningsgrad blev fastholdt, burde der gives præmier til 15 storkreaturer (handyr) uden krav om foderareal, idet man i modsat fald ville opmuntre til yderligere eksport af kalve. Hvis handyrpræmierne skal reduceres, skal det samme gælde for ammekopræmierne. Landbrugsrådet fandt, at en afkobling af støtten, eventuelt således, at den enkelte producent selv ville være ansvarlig for en mulig afsætning, ville være et radikalt ændringsforslag, men udtrykte sympati for idéen. Landbrugsrådet gik ud fra, at man sikrede sig, at der ikke blev vedtaget foranstaltninger, som går imod EU's regler om det indre marked, idet det blev understreget, at det er væsentligt, at medlemsstaterne behandles ensartet.

Kødbranchens Fællesråd bemærkede, at en genindførelse af f.eks. 90 dyrs loftet ville medføre større eksport af kalve, og at det ikke ville medføre færre dyr, men i stedet øge produktionen i EU.

§2-udvalget er på ny blevet hørt den 9. maj d.å. På dette møde anførte Landbrugsrådet, at den tilbageværende oksekødspakke burde indgå i en samlet reformpakke. Kødbranchens Fællesråd anførte dog, at forslaget om at ophæve interventionsloftet på 350.000 tons var nødvendigt, men at forslagene om mere ekstensiv produktion på den anden side ville ramme producenterne meget hårdt.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Der er fremsendt grundnotat den 9. marts 2001.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 23. februar 2001, jf. supplerende aktuelt notat af 19. februar 2001. Sagen har endvidere været forelagt udvalget (orientering) den 16. marts og den 20. april 2001, jf. aktuelt notater af 8. marts og 17. april 2001.

7. Evt. Forslag til Rådets forordning vedrørende den fælles markedsordning for får og geder.

KOM dok. foreligger ikke.

Nyt notat.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremsætte forslag til rådsforordning om den fælles markedsordning for fåre- og gedekød.

Forslaget forventes fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen forventes ikke at redegøre for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet der er tale om gennemførelse af den fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Formålet er forenkling af ordningen. Kommissionen forventes at stille forslag om en ny markedsordning for fåre- og gedekød til erstatning af den eksisterende markedsordning i Rådets forordning (EF) nr. 2467/98. Forslaget forventes at omfatte en ændring fra den nuværende indkomstpræmie, som beregnes på grundlag af et fælles indkomststab i Fællesskabet, hvori indgår basisprisen og den gennemsnitlige markedspris, til en fast præmie. Derudover forventes en forenkling af definitionerne og afskaffelse af opfedningspræmien. De nuværende rådsforordninger på området forventes erstattet af én forordning.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 1172 af 15. december 2000 om ydelse af præmier til husdyr.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, og en vedtagelse heraf skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

§2-udvalget (landbrug) vil blive hørt, når forslaget foreligger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. **Beretning fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om en kvalitetsstrategi for olivenolie og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning nr. 136/66/EØF og forordning (EF) nr. 1638/98 for så vidt angår forlængelse af støtteordningen og kvalitetsstrategien for olivenolie.**
KOM (2000) 855 endelig.

Revideret genoptryk af aktuelt notat af 18. januar 2001. Ændringerne er markeret i margin.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2000) 855 af 21. december 2000 sendt beretningen fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om en kvalitetsstrategi for olivenolie og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning nr. 136/66/EØF og forordning (EF) nr. 1638/98 for så vidt angår forlængelse af støtteordningen og kvalitetsstrategien for olivenolie. Forslaget er oversendt til Rådet den 11. januar 2001.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet ordningen er et led i gennemførelsen af EU's fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Beretning fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om en kvalitetsstrategi for olivenolie

Det anføres i beretningen bl.a., at Rådet og Europa-Parlamentet i forbindelse med forhandlingerne i 1998 om reform af den fælles markedsordning for fedtstoffer påpegede en række relativt tekniske, indbyrdes forbundne problemer, der i forskellig grad drejede sig om en bedre udnyttelse af olivenolies kvalitet. Efterfølgende har Kommissionen iværksat en dybtgående debat om de forskellige aspekter af en kvalitetsstrategi.

Det anføres, at analysen af de vigtigste kvalitetsfaktorer viser, at der kan gøres fremskridt i produktions- og afsætningsleddet ved en forbedring af den obligatoriske klassifikation og mærkningsreglerne, og at det forudsætter, at der ligeledes gøres fremskridt med hensyn til kontrol og sektorens organisation.

Beretningen indeholder en række operationelle konklusioner. Det anføres, at iværksættelsen af en strategi for olivenoliens kvalitet kræver samordning af foranstaltningerne, således at de forskellige aktører kan gennemføre en koordineret indsats over flere år. De sammenfattede foranstaltninger giver mulighed for en gradvis iværksættelse, således at visse virkninger vil kunne anvendes allerede fra produktionsåret 2001/02, mens andre virkninger vil gøre sig gældende på lidt længere sigt. Alle foranstaltningerne vil ifølge Kommissionen kunne iværksættes fra og med produktionsåret 2003/04. Foranstaltningerne er opdelt i ændring af Rådskrifter, Kommissionsforskrifter og andre initiativer.

For så vidt angår Rådets forskrifter anføres det, at en justering af grundforordningen (forordning nr. 136/66/EØF) er en juridisk forudsætning for, at der kan træffes beslutning om de øvrigt foreslåede foranstaltninger, og at en sådan justering kunne vedrøre dels klassifikationen af olivenolie og olie af olivenpresserester og dels organiseringen af de erhvervsdrivende og deres aktiviteter.

Desuden anføres det i beretningen, at Kommissionens forskrifter på grundlag af artikel 35a i forordning 136/66/EØF bl.a. kunne omhandle pligt til anvendelse af små emballager, visse ændringer i reglerne om mærkning og standardisering af fakultative anprisninger.

Derudover er der fremsat visse forslag til andre initiativer vedrørende bl.a. olivenolieforskning og ekspertundersøgelser.

Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning nr. 136/66/EØF og forordning (EF) nr. 1638/98 for så vidt angår forlængelse af støtteordningen og kvalitetsstrategien for olivenolie

I marts 1998 fastslog Kommissionen, at der var enighed om at gennemføre en reform, hvis mål kunne være at skabe en dynamisk ligevægt på markedet, at stabilisere indkomsterne, at beskytte og forbedre kvaliteten og at sikre den fornødne organisering og kontrol i sektoren. Kommissionen bemærkede dog, at der var delte meninger om, hvilken form produktionsstøtten skulle have. Den understregede, at det var nødvendigt at få bedre kendskab til den reelle produktion og de dermed forbundne faktorer såsom udbytter og antal af oliventræer. Indtil der forelå mere pålidelige oplysninger, foreslog Kommissionen, at man skulle vente med at træffe afgørelse om reformen, og at man i stedet skulle træffe foranstaltninger til at udgå risiciene for alvorlige vanskeligheder for de erhvervsdrivende og EF-budgettet for de tre følgende produktionsår.

Rådet traf ved forordning (EF) nr. 1638/98 afgørelse om for de tre produktionsår 1998/99, 1999/2000 og 2000/01 at videreføre den tidligere gældende ordning med visse ændringer.

Hvad angår markedet og støtteordningen finder Kommissionen det nødvendigt fortsat at skærpe kontrollen og videreføre de undersøgelser, der har været i gang siden 1998, og supplere analyserne af sektoren, efterhånden som der fremkommer nye data og resultater. Dermed kan fordelene ved de to alternative muligheder for at fastlægge støtteordningen (støtte pr. ton olivenolie eller en fast støtte pr. oliventræ eller pr. ha olivendyrkningsareal) afvejes. Endvidere bliver der ifølge Kommissionen mulighed for at se nærmere på olivendyrkningens konsekvenser for miljøet.

Kommissionen foreslår på den baggrund at lade den nugældende ordning (en produktionsstøtte med et enhedsbeløb på 132,25 EUR pr. 100 kg olivenolie) gælde i yderligere to produktionsår. Rådet skal da efter forslag fra Kommissionen i 2002 træffe afgørelse om den fælles markedsordning for fedtstoffer, der skal gælde fra den 1. november 2003.

Uden at tage stilling til den fremtidige støtteordning foreslår Kommissionen endvidere Rådet allerede nu at gøre opmærksom på, at ordningen skal kontrolleres ved hjælp af et velfungerende GIS (Geografisk Informationssystem) for olivendyrkningen. Fra den 1. november 2003 bliver der således kun ydet støtte til oliventræer eller olivenolie fra olivenlunde, der er registreret i et færdiggjort GIS.

Der foreslås ændringer vedrørende klassificeringen af olivenolie. Det drejer sig bl.a. om justering af grænseværdierne for syreindholdet, visse ændringer i betegnelser og definitioner og forbud mod at anvende kemiske eller biokemiske hjælpestoffer til udvindingen af rå olivenolie.

Det foreslås endelig, at der indføres en ordning, der tilskynder godkendte erhvervsorganisationer til at gennemføre aktivitetsprogrammer til kvalitetsforbedring og -certificering og til at forvalte olivenoliesektoren og -markedet. Det foreslås, at EU yder støtte til sådanne programmer, som forelægges af godkendte organisationer.

Til aktivitetsprogrammer vedrørende a) forvaltning af olivenoliesektoren og -markedet kan EU-tilskuddet højst udgøre 100 pct. af de støtteberettigede udgifter, til programmer om b) forbedring af produktkvaliteten og produktionens indvirkning på miljøet kan EU-tilskuddet højst udgøre 75 pct. af de støtteberettigede udgifter og til programmer vedrørende c) certificering og beskyttelse af olivenoliens kvalitet kan EU-tilskuddet højst udgøre 50 pct. Finansieringen af restbeløbet varetages af medlemsstaten under hensyntagen til et

bidrag fra de erhvervsdrivende, som er obligatorisk for programmer henhørende under b) og c). EU-finansieringen foreslås gennemført ved, at de olivenolieproducerende medlemsstater inden for visse grænser, som skal nærmere fastlægges ved forvaltningskomitéprocedure, kan øremærke en del af støtten til olivenolieproducenterne til gennemførelse af aktivitetsprogrammerne.

Kommissionen finder det nødvendigt med en periode på ca. to år til at udforme gennemførelsesbestemmelserne for en sådan ordning med aktivitetsprogrammer, oprettelsen af organisationer og programmer samt medlemsstaternes vurdering og godkendelse af dem. Derfor foreslår Kommissionen grundlaget for ordningen med aktivitetsprogrammer, der skal anvendes fra den 1. november 2003, fastlagt allerede nu, så der kan iværksættes konkrete foranstaltninger hurtigst muligt.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Ingen.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

§2-udvalget (landbrug) er senest blevet hørt den 9. maj 2001. Udvalget har ikke haft bemærkninger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 26. januar 2001 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 29. – 30. januar 2001, jf. aktuelt notat af 18. januar 2001.

9. Særlige støtteforanstaltninger for nødder.

KOM dok. foreligger ikke.

Nyt notat.

Baggrund

Som led i igangværende drøftelser om en rapport fra Kommission til Rådet om gennemførelsen af forordning (EF) nr. 2200/96 om den fælles markedsordning for frugt og grøntsager (KOM(2001) 36) vil Italien, Spanien, Grækenland og Portugal fremsætte en anmodning vedrørende forholdene i nøddesektoren.

Formål og indhold

Anmodningen fra de fire lande forventes at tage udgangspunkt i en række forslag fra Italien til forbedring af forholdene i nøddesektoren.

Italien forventes således at ville fremlægge følgende forslag til foranstaltninger i nøddesektoren:

- a) Det må sikres, at den igangværende sammenslutning af sektorens producenter gennemføres ved at videreføre de foranstaltninger, der er indledt med henblik herpå.
- b) Den enhedsstøtte til hasselnødder på 15 EUR/100 kg, der er fastsat i artikel 55 i forordning (EF) nr. 2200/96 for at forbedre produktionens kvalitet, bør genindføres.
- c) Der bør indføres en støtte pr. arealenhed til hele nøddesektoren med henblik på at opretholde bedrifterne. En sådan støtte bør ledsages af præcise og målrettede dyrkningsindgreb for at forbedre og rationalisere bedrifterne samt eventuelle sortsomlægninger alt efter situationen i medlemsstaten. En sådan støtte skulle ydes på grundlag af en landbrugsmiljøvurdering under hensyn til nøddeproducenternes betydning for bevarelsen af områder med hydrogeologiske risici og landskabsplejen.
- d) Der bør på fællesskabsniveau udarbejdes en fortegnelse over bedrifterne med de vigtigste nøddearter. Med henblik herpå og inden for rammerne af Kommissionens forslag om statistiske undersøgelser, der skal foretages for at bestemme produktionskapaciteten i plantager med visse arter af frugttræer, bør valnødder, hasselnødder, mandler, pistacienødder, kastanier og johannesbrød tilføjes til listen over produkter, som omfattes af de statistiske undersøgelser.
- e) Ved EU's grænser bør kontrollen med markedsføringsnormer samt plantesundheds- og sundhedskontrollen forstærkes med hensyn til de krav, der stilles i EU
- f) Enhver anmodning om en ny tilladelse inden for rammerne af bilaterale om multilaterale handelsaftaler bør afvises.
- g) Tredjelande bør opmuntres til selv at regulere deres udbud til verdensmarkedet, også ved regelmæssige og bilaterale møder (EU-Tyrkiet).

Som baggrund for disse forslag forventes det fremført, at nøddesektoren spiller en grundlæggende rolle i Italien set ud fra et socioøkonomisk synspunkt, men også i andre marginalområder i Fællesskabet, hvor det er vanskeligt at finde alternativer til sådanne afgrøder. Desuden har denne sektor ifølge Italien en væsentlig funktion som miljøbeva-

rende landskabspleje, der bidrager til at dæmme op for den forringelse og ørkendannelse, som finder sted i mange af EU's sydlige områder.

Nødder - og navnlig hasselnødder - befinder sig ifølge Italien i en konkurrencesituation i forhold til mange tredjelande, hvor produktionsomkostningerne er klart lavere end i EU, og hvor driftsmetoderne inden for landbruget ikke følger de samme regler, som de europæiske producenter er underkastet; hertil kommer konkurrencen fra USA, hvor produktion og markedsføring ifølge Italien er meget stærkt organiseret, navnlig hvad angår mandler og valnødder.

Efter Italiens opfattelse er der et stadig misforhold mellem efterspørgsel og udbud inden for sektoren; især nærmer udbuddet af hasselnødder på verdensplan sig hurtigt en million tons på grund af den stadige vækst i investeringerne i Tyrkiet og fremkomsten af nye producentlande som Armenien, Aserbajdsjan og Serbien, men forbruget har stabiliseret sig omkring de 610.000 tons.

Italien forventes endelig at fremføre, at valnøddedyrkingen i Italien, som er den største i Europa med en produktion på cirka 122.680 tons, repræsenterer godt 80 pct. af Fællesskabets udbud til en værdi af ca. 130 mio. EUR (ca. 970 mio. DK kr.). Der er således tale om den næststørste produktion i verden efter Tyrkiet, der producerer ca. 470.000 t.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om anmodningen.

Gældende dansk ret

Ingen.

Konsekvenser

Anmodningen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

§2-udvalget (landbrug) og §2-udvalget (frugt og grønt) har ikke været hørt.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.